europuls

CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

RAPORT
EUROSFAT 2017

A 5-A EDIȚIE A CELUI MAI MARE FORUM
DE DEZBATERI EUROPENE DIN ROMÂNIA

28 APRILIE 2017
JW MARRIOTT BUCHAREST GRAND HOTEL

Copyright©2017 Europuls–Centrul de Expertiză Europeană

Toate drepturile sunt rezervate, conformLegii nr.18/1996 privind drepturile de autor. Intregul conţinut al documentului,indiferent de natura lui (text, imagini, elemente grafice, etc.) este proprietatea Europuls–Centrul de Expertiză Europeană.Conţinutul nu poate fi reprodus, modificat, transferat, distribuit, republicat, copiat sau transmis în orice alta forma fără permisiunea prealabilă a Europuls.

europuls
CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

RAPORT EUROSFAT 2017

CUPRINS

DESPRE EUROSFAT **4**

PLENARA DE DESCHIDERE: VIITORUL EUROPEI ȘI REDUCEREA DECALAJELOR PRIN TRANSFORMARE DIGITALĂ **6**

UNIUNEA EUROPEANĂ, ÎN PLINĂ TRANSFORMARE DIGITALĂ? **8**

ROMÂNIA – ROL CHEIE ÎN VIITORUL POLITICII AGRICOLE COMUNE **9**

APĂRAREA LA EST - CUM POATE CONTRIBUI ROMÂNIA LA STRATEGIA EUROPEANĂ DE APĂRARE? **11**

BENEFICIILE ACORDULUI ECONOMIC ȘI COMERCIAL CUPRINZĂTOR (CETA) PENTRU ECONOMIA ROMÂNIEI **13**

VIITORUL DESIGNULUI URBAN: POLITICI, IDEI ȘI PROIECTE **15**

10 ANI DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI: ROMÂNIA - DE LA "COPIL PROBLEMĂ" LA "TREND-SETTER"? **16**

"ENERGIE CURATĂ PENTRU TOȚI EUROPENII": CUM INFLUENȚEAZĂ UE POLITICILE ENERGETICE ALE STATELOR MEMBRE ȘI CARE SUNT BENEFICIILE PENTRU CLIENTUL FINAL" **18**

PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN PRIN EDUCAȚIE **20**

TREIZECI DE ANI DE ERASMUS: CONTURAREA UNEI IDENTITĂȚI EUROPENE **21**

POPULISMUL ÎN EUROPA: EVALUAREA PREJUDICIULUI ADUS DEMOCRAȚIEI ȘI SOCIETĂȚII CIVILE **23**

PUTIN FOREVER? **24**

DESPRE EUROPULS **25**

DESPRE EUROSFAT

EUROSFAT este forumul anual de dezbateri pe teme de politici europene care are loc în România din 2013 și atrage peste 700 de participanți în fiecare an. Acesta constituie platforma oportună pentru a iniția un proces de reflecție asupra celor mai relevante subiecte europene. Evenimentul urmărește să reunească înalți oficiali, comisari europeni, membri ai Parlamentului European și ai României, politicieni de renume, experți, cercetători, reprezentanți ai mediului academic, jurnaliști, oameni de afaceri și cetățeni interesați din România și de peste hotare, cu scopul de a dezbate la nivel înalt aspecte cheie ale agendei europene. EUROSFAT se află sub înaltul patronaj al instituțiilor europene și beneficiază de parteneriate stabile cu importante instituții din România și din Europa, companii private și reprezentanți ai societății civile.

2010 — Se înființează EUROPULS

2013 — Prima ediție EUROSFAT

2014 — A II-a ediție EUROSFAT

2015 — A III-a ediție EUROSFAT

2016 — A IV-a ediție EUROSFAT

2017 — **A V-a ediție EUROSFAT**

eurosfat
FORUMUL ANUAL DE DEZBATERI EUROPENE
europuls

europuls
CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

Andrus Ansip
@Ansip_EU

Beautiful morning in Bucharest. On my way to discussing why digital is good for jobs in Romania & EU.
#eurosfat2017 #EUdialogues
@RCERomania

Andrus Ansip,
Vicepreședinte pentru Piața Unică Digitală
Comisia Europeană

A fost o onoare să particip la Forumul Eurosfat 2017. Evenimentul a fost foarte bine organizat, cu profesionalism şi competenţă. Mă bucur că Forumul a beneficiat de o foarte bună participare şi a oferit posibilitatea dezbaterii unor teme de mare interes la nivel european şi, implicit, pentru România. Doresc să vă urez mult succes în continuarea acestei iniţiative.

Leonard Orban,
Consilier Prezidențial, Departamentul Afaceri Europene

EUROSFAT, forumul inițiat de asociația EUROPULS, este un spațiu de dialog între cetățeni, specialiști și decidenți politici. Sper să contribuie la cristalizarea unor direcții românești în Europa, pornind de la așteptările cetățenilor, bazate pe cunoaștere și încredere. De aceea, EUROSFAT are în mine un susținător.

Dacian Cioloș,
Președintele Platformei România 100

PLENARA DE DESCHIDERE: VIITORUL EUROPEI ȘI REDUCEREA DECALAJELOR PRIN TRANSFORMARE DIGITALĂ

Andrus Ansip, Vice-președinte al Comisiei Europene

> *"Digital single market does not exist. Our life is becoming more and more digital and we can see those barriers growing higher and higher. We have to tear down those digital barriers separating Member States. "*

Leonard Orban, Consilier Prezidențial, Departamentul Afaceri Europene

> *"În România a stârnit foarte multe discuții acest subiect privind Europa pe mai multe viteze. Suntem unul din statele membre care consideră că integrarea trebuie să continue. Poziția României este clară. Dorim să consolidăm UE. Interesul nostru strategic este ca România să fie deplin integrată."*

Plenara de deschidere "Viitorul Europei și reducerea decalajelor prin transformare digitală" a găzduit doi înalți oaspeți din cadrul Comisiei Europene și ai Administrației Prezidențiale: **Andrus Ansip**, Vice-președintele Comisiei Europene și Comisar European pentru Piața Unică Digitală și **Leonard Orban**, Consilier Prezidențial pentru Afaceri Europene, Președinția României. Dezbaterea a constat într-un dialog cetățenesc având ca scop identificarea priorităților viitoare ale României și ale Uniunii Europene (UE) pe agenda digitală și rolul României într-o Europă integrată sau cu mai multe viteze, în lumina învățăturilor din ultimii 10 de ani.

Andrus Ansip a realizat în deschiderea evenimentului o prezentare detaliată a pașilor care trebuie urmați pentru realizarea Pieței Unice Digitale și a barierelor care trebuie eliminate. Acesta a declarat că începând cu 15 iunie vor fi eliminate tarifele de roaming și sistemul de geoblocking pe care le consideră nejustificate: *"25% dintre cetățenii europeni petrec câteva zile pe an în alte state membre și doresc să obțină acces la serviciile online, dar, din cauza restricțiilor privind drepturile de autor, nu pot. Parlamentul European a aprobat în mod oficial în plenul său, pe 18 mai, regulamentul privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor online pe piața internă, permițând consumatorilor să acceseze abonamentele lor online pentru servicii de conținut atunci când călătoresc în UE."*

Ansip a atras atenția asupra faptului că Întreprinderile Mici și Mijlocii (IMM-uri) întâmpină în momentul de față numeroase probleme din cauza fragmentării digitale în UE, generată de diferitele regimuri de reglementare existente la nivelul statelor membre. Spre deosebire de companiile mari care dispun de avocați care să le indice obligațiile și normele ce trebuie respectate pentru protejarea consumatorilor, companiilor mai mici le este aproape imposibil să înțeleagă aceste reguli complexe. Astfel, în cadrul dialogului, comisarul a lansat un apel către cetățeni pentru a-l susține în crearea Pieței Digitale Unice.

În ceea ce privește digitalizarea în sistemul educațional, acesta a adăugat că activitatea de codare ar trebui să fie introdusă în planul de învățământ încă de la grădiniță. În același timp, sistemul educațional ar trebui să ofere noi competențe și noi locuri de muncă celor care și le-au pierdut din cauza digitalizării. A ținut să menționeze că totul trebuie să pornească de la cetățeni, deoarece Comisia Europeană nu se poate substitui guvernelor statelor membre.

Comisarul a adus pe agenda de discuție și Strategia de Securitate Cibernetică și pașii care au fost deja făcuți în această direcție. Strategia a fost lansată în 2013, iar în momentul de față există deja o Directivă privind INS (Institutul Național de Statistică), care marchează un pas remarcabil în încercarea de a face față amenințărilor de acest gen. Pe viitor, comisarul a anunțat că vor exista 50 de dispozitive conectate la legi în anul 2020, pentru a putea crea standarde globale privind securitatea informatică pentru IoT (inter-networking of physical devices).

Cât privește compania Uber, comisarul a susținut că UE, în particular Comisia Europeană, nu dorește să ucidă inovațiile sau platformele colaborative ci *"să găsească metode pentru colectarea impozitelor din acestă activitate"*.

Leonard Orban, Consilier Prezidențial în departamentul de Afaceri Europene a afirmat că *"digitalizarea e procesul cel mai important care există în momentul de față la nivelul UE pentru că este vorba despre viitorul nostru."* Acesta a adăugat că există inițiative la nivelul prezidențial pentru îmbunătățirea abilităților în domeniul digital cum ar fi Romania Educată.

În legătură cu scenariile despre Viitorul Europei, acesta a ținut să precizeze că **Declarația de la Roma** n-a prejudiciat substanța în ceea privește viitorul Uniunii Europene, adăugând că *"ne aflăm abia în prima fază de reflecție privind viitorul UE, iar atât declarația de la Bratislava, precum și cea de la Roma au marcat puncte de reper privind această dezbatere"*. Cele două declarații au subliniat câteva lucruri foarte importante și anume manifestul unei unități. Acesta a mai adăugat că poziția României este clară:

Referitor la Președinția română a Consiliului UE din 2019, acesta a adăugat că în timpul exercițiului vor fi organizate alegeri pentru Parlamentul European, iar votând la aceste alegeri parlamentare, ne manifestăm nu numai responsabilitatea socială, ci și implicarea activă în procesul de formare a viitorului Europei.

Europuls crede cu tărie că viitorul poate și trebuie să fie unul mai bun, definit de inovare și poate de o revoluție digitală, unul unde țările europene trebuie să lucreze împreună mai mult ca oricând pentru a înfrunta noile provocări provenite fie din interior, fie de la competitori externi. România, care va asuma

europuls
CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

Președinția rotativă a Consiliului UE în 2019, poate juca un rol crucial în acest proces, iar atât liderii cât și cetățenii săi trebuie să-și asume acest rol. Dacă viitoarea Uniune va avea mai multe viteze, va fi mai integrată, va avea o armată comună sau va definitiva uniunea bancară, vamală sau energetică, decizia trebuie să apară doar după dezbateri publice, active și transparente - iar acesta este rolul **Eurosfat**.

UNIUNEA EUROPEANĂ, ÎN PLINĂ TRANSFORMARE DIGITALĂ?

Agenda Digitală pentru Europa este o inițiativă cheie a Strategiei Europa 2020 adoptată de Comisia Europeană, urmărind definirea rolului catalizator pe care tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) o au în dezvoltarea unei piețe digitale unice și favorizarea unei creșteri economice durabile. Există însă în continuare numeroase bariere în realizarea Agendei Digitale precum fragmentarea piețelor, probleme de interoperabilitate, investiții insuficiente în infrastructură și provocări legate de securitatea online și drepturile de autor.

În România, autoritățile guvernamentale au stabilit prioritățile specifice țării în cadrul Strategiei naționale privind Agenda Digitală pentru România și au implementat cu succes câteva proiecte relevante. Cu toate acestea, România trebuie să dovedească în continuare că poate depăși diferitele provocări legate de capitalul uman și digitalizarea economiei.

Din această perspectivă, beneficiază oare economia, piața forței de muncă și industria europeană pe deplin de oportunitățile pe care le oferă digitalizarea? Și cât de rapid se poate România adapta la aceste schimbări pentru a-și atinge potențialul digital? Acestea au fost întrebările la care am încercat să răspundem în cadrul acestui atelier. Atelierul a permis o interacțiune directă cu publicul, abordând subiecte precum dotarea forței de muncă cu abilitățile digitale necesare; creșterea accesibilității IMM-urilor și startup-urilor la finanțare pentru cercetare și inovare; încurajarea folosirii comerțului online și transfrontalier și stimularea productivității prin digitalizarea industriei și a serviciilor.

Ideea acestui atelier a fost de a crea o înțelegere comună a situației actuale privind această temă și de a propune recomandări cheie pentru consolidarea poziției Europei ca lider în economia digitală.

Maximilian Strotmann a deschis atelierul cu un discurs în jurul necesității pieței unice digitale și a digitalizării avansate, susținând că datorită faptului că viața noastră devine din ce în ce mai digitală, trebuie să distrugem aceste bariere digitale care separă statele membre. Totodată, acesta a venit cu un exemplu despre modul în care oamenii pot beneficia de piața unică digitală în domeniul sănătății, e-prescription: *"cetățenii pot să-și contacteze medicul, să primească o prescripție (e-prescription) pe un card digital și să meargă direct la farmacie să-și ridice medicamentul."*

Ceilalți vorbitori s-au axat pe argumente privind necesitatea de a încuraja creșterea și îmbunătățirea cunoștințelor digitale în rândul populației, dar mai ales în rândul elevilor. În acest sens, **Damir Filipovic**, Director Digital Europe a apreciat că: *"Viitorul este posibil numai dacă există abilități digitale adecvate. Există însă o problemă de sensibilizare și promovare a acestora la nivelul parteneriatelor public-private, de pregătire a elevilor în deținerea acestor abilități digitale pentru o mai ușoară inserție pe piața de muncă".*

Victor Negrescu, membru al Parlamentului European și actual ministru delegat pentru Afaceri Europene a adăugat că *"Trebuie să investim în educație, informare și sectorul public și, prin aceasta, să înțelegem că trebuie să promovăm inovarea la nivel european, toate pentru a ajunge la o evoluție reală către o cetățenie digitală a UE"*.

Marta Poślad, Șefa departamentului de politici publice pentru regiunea ECE, Google, a ținut să sublinieze că *"În România am pregătit peste 40.000 de oameni în domeniul digital iar acest lucru va avea un impact deosebit asupra întregii regiuni"*.

europuls
CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

ROMÂNIA – ROL CHEIE ÎN VIITORUL POLITICII AGRICOLE COMUNE

Mihail Dumitru, Director General Adjunct, Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală din cadrul Comisiei Europene

> *"Cuvintele cheie ale viitorului PAC sunt MODERNIZARE și SIMPLIFICARE. Se dorește extinderea PAC-ului actual, care este considerată complexă și dificilă. Trebuie să se țină cont de schimbările climatice (COP21) și să se asigure o coerență cu obiectivele de dezvoltare durabilă globale."*

Prin atelierul intitulat **"România – Rol cheie în viitorul Politicii Agricole Comune (PAC)"**, Europuls a lansat o invitație la reflecție asupra posibilității ca România să asigure o Președinție de succes prin asumarea modernizării PAC cu accentul pe flexibilitate și inovație. În acest sens, atelierul a tratat rezumatul dezbaterilor europene privind viitorul PAC, a propus recomandări despre poziția României în continuitatea PAC și despre importanța promovării acestei priorități pe durata Președinției Consiliului UE, iar la final societatea civilă prezentă la dezbatere a avut oportunitatea să discute situația la nivel național și măsurile naționale necesare în domeniul agricol.

Tana Foarfă, membru asociat Europuls, a deschis dezbaterea prin prezentarea unui raport redactat de Europuls și Centrul Român de Politici Europene. În esență, autoarele consideră că, din postura de Președinte a Consiliului UE, România va putea promova ca prioritate în consultările din diverse consilii elemente ce țin de reforma PAC – atât de poziția acestei politici în arhitectura generală a fondurilor europene, cât și aspecte tehnice (ex. Convergența plăților directe pe suprafață post 2020) și tematice (asocierea fermierilor, accesul la piață

a fermelor mici și mijlocii, dezvoltarea noii generații de fermieri și educația vocațională agricolă etc). Au fost de asemenea subliniate dificultățile discuțiilor ce constau în influențele majore ce promovează scăderea bugetului PAC, combaterea scepticismului țărilor ce cotizează și nu beneficiază la fel ca statele din Europa de Est, importanța acordurilor bilaterale și a intereselor naționale și coordonarea viziunii PAC cu noile angajamente internaționale (schimbările climatice, dezvoltarea durabilă și susținerea fenomenului de migrație).

Mihail Dumitru, Director general adjunct, Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală din cadrul Comisiei Europene a rezumat discuțiile și consultările la nivel European privind viitorul PAC post 2020 și a oferit perspectiva europeană a discuțiilor și consultărilor privind viitorul PAC și procesul lansat de Comisie privind pregătirea PAC post 2020.

Cuvintele cheie ale viitorului PAC sunt MODERNIZARE și SIMPLIFICARE, iar aceste două principii trebuie realizate ținând cont de mai multe circumstanțe: accentul pus pe cercetare și inovare, implementarea principiului *"a face mai mult cu mai puțin"*, adresarea tensiunilor cu fermierii și nevoilor specifice de a produce, sprijinirea fermelor și sectoarelor agricole viabile, creșterea competitivității, combaterea schimbărilor climatice și a îmbătrânirii demografice prin încurajarea generației tinerilor fermieri.

Mihail Dumitru a subliniat că principalii *"inamici"* ai viitorului PAC sunt timpul (planificarea reformării PAC conține foarte multe elemente, precum consultări publice, evaluarea impactului, lansarea pachetului legislativ al PAC) și bugetul (este necesară schimbarea structurii bugetului și măsuri de restructurarea, deoarece PAC și politica de coeziune sunt politici ce cheltuie mult din bugetul UE).

Alexandru Potor, Secretar de Stat, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, a discutat despre impactul PAC în România, cum se cuantifică și cum va arăta contribuția României la modernizarea și simplificarea PAC și cum se va exploata momentul RO2019 în acest context. El a prezentat grupul de lucru al **MADR** pe tema viitorului PAC ce încurajează consultările publice și dorește să afle poziția societății civile și a menționat că se dorește o alocare financiară asemănătoare cu cea de până acum, însă se fac scenarii referitor la modul în care Brexit va afecta România: *"Probabil va exista un deficit de fonduri și analizăm în ce măsură vom putea compensa acest aspect"*.

Alexandru Potor este de părere că o sofisticare suplimentară a PAC (spre exemplu utilizarea unor instrumente financiare avansate) nu este benefică României, deoarece nu avem capacitatea de a le implementa. La nivel național, este nevoie de utilizarea eficientă a fondurilor, accesarea resurselor pentru cercetare și soluții pentru reducerea birocrației. El a mai prezentat și categoriile unde România nu este în fază avansată, dar care ar putea fi rezolvate de PAC: organizarea pieței și asigurarea unor venituri pentru fermieri în caz de pierderi, reînnoirea generațiilor de fermieri, convergența plăților directe și coexistența între diverse tipuri de culturi (echilibru între agricultura ecologică, cea tradițională și eco-tehnologii).

Daniela Giurcă, Cercetător, Institutul de Economie Agrară al INCE (Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kiriţescu") din cadrul Academiei Române a avut o prezentarea completă despre ce ar mai putea folosi România din direcțiile de politici publice ale reformei PAC 2013 și de ce avem nevoie pentru viitor. Ea a ridicat trei probleme principale: Sunt valorificate la maxim actualele instrumente PAC în România? O trecere în revistă a celor doi piloni arată că există foarte multe scheme de plată (9 scheme de plata pentru ajutoare naționale tranzitorii, plată redistributivă, plăți pentru zonele cu constrângeri naturale) și sprijin cuplat (24) care nu sunt exploatate optim sau cunoscute în totalitate în România. A doua problemă ridicată, strâns legată de prima, a fost lipsa de promovare a instrumentelor, acestea rămânând neaccesate complet de societate: transfer de cunoștințe și acțiuni de informare, servicii de consiliere, scheme de calitate pentru produsele agricole și alimentare, schema pentru micii fermieri, infrastructura educațională și socială, fonduri mutuale pentru fenomene climatice cu efecte adverse, boli ale animalelor și ale plantelor, infestări parazitare și incidente de mediu etc. A treia problemă a fost diferența dintre obiectivele PNDR 2014-2020 și realizările concrete, ridicând probleme precum fragmentarea excesivă a fermelor (ferme mari comerciale și performante, ferme foarte mici și neconectate la piață), deficit comercial la o serie de produse, instabilitatea producției agricole interne, nivelul scăzut al veniturilor populației și decalajele între venituri în profil teritorial și pe medii de rezidență, infrastructura rutieră și sanitară încă inadecvată în mediul rural etc.

Bianca Toma, Director de programe, Centrul Român de Politici Europene (CRPE), a încheiat dezbaterea prin prezentarea concluziilor asupra scenariilor PAC regăsite în raport și rezumarea documentărilor CRPE pe tema noilor generații de fermieri. Ea a prezentat orientările Comisiei Europene privind reforma PAC, amintind concepte precum agricultura smart, agricultura reziliență, o economie rurală vie, corelarea cu alte politici (mediu, sociale, educație, sănătate, coeziune, comerț, cercetare și dezvoltare), îmbunătățirea guvernanței prin reflectarea mai bună a diversității existente în agricultura UE, simplificarea PAC și punerea în aplicare a instrumentelor eficiente din punct de vedere al costurilor, consolidând accentul pe rezultate. Ea a prezentat și cele cinci scenarii propuse de Comisie asupra viitorului acestei politici, explicând impactul fiecăruia: (1) PAC rămâne în forma actuală, (2) se dezmembrează, (3) se reformează în concordanță cu nevoile identificate, (4) se redefinește împărțirea sarcinilor între UE, statele membre și ferme și (5) are loc o redistribuire puternică a sprijinului de la fermele mari către cele mai mici și prietenoase cu mediul.

APĂRAREA LA EST - CUM POATE CONTRIBUI ROMÂNIA LA STRATEGIA EUROPEANĂ DE APĂRARE?

Peter Chalupecky, Director, Departamentul de Afaceri Multilaterale, Divizia PASP, NATO,

> *"Romania is definitely one of the most visible allies. Romania can contribute by being a great ally.The political will is evident in Romania"*

Având în vedere contextul geopolitic actual și relațiile tensionate dintre UE și Rusia, în cadrul acestui atelier am discutat despre cum poate România, ca stat membru UE, folosi Parteneriatul Estic și Sinergia Mării Negre - instrumente pe care le are deja la îndemână - pentru crearea unei zone de stabilitate și securitate în vecinătatea sa estică. În contextul Președinției române a Consiliului UE din 2019, **Europuls** consideră că momentul poate fi folosit pentru a da un nou suflu, împreună cu alte state membre interesate, ameliorării apărării europene. Date fiind evenimentele din ultimii ani, prioritatea pare din ce în ce mai clară - Estul.

Constantin Ciorobea, Contraamiral de flotilă, Forțele Navale Române, a subliniat în deschiderea atelierului necesitatea ca UE să îmbunătățească securitatea în zona Mării Negre și să se implice mai mult în apărare, luând în considerare că Marea Neagră face parte din UE.

Andrey Devyatkov, Cercetător principal, Centrul de Studii Postsovietice, Institutul Economic al Academiei de Științe din Rusia a afirmat că România ar putea să acționeze împreună cu Germania și Franța pentru a preveni amenințarea la frontierele UE. Acesta a mai adăugat că trebuie să facem mai mult cu privire la escaladarea prin contacte diplomatice către șeful personalului militar, pentru a asigura un dialog mai transparent intre ele.

Peter Chalupecky, Director, Departamentul de afaceri multilaterale, Divizia PASP, NATO, a declarat că România este unul dintre cei mai vizibili aliați NATO, iar ca țară poate contribui concret prin faptul că este un aliat mare. Totodată, acesta a subliniat că voința politică este evidentă în România. Acesta a ținut să

adauge că NATO salută inițiativele UE în ceea ce privește creșterea capacității de apărare și consideră Uniunea Europeană un aliat extrem de serios.

Cât privește contribuția de 2% a statelor membre, acesta a menționat că este un procent orientativ și nu este o obligație legală. România, ca țară mai mică, nu este obligată să respecte acest procent. A ținut să adauge că Moldova este un partener valabil al NATO, susținând ca aceștia din urmă și-au exprimat opinia în mod susținut de a rămâne doar parteneri, nu și membri.

Prof Dr Markus Kaim, Institutul German pentru Afaceri Internaționale și Securitate, a salutat toate demersurile Comisiei Europene cu privire la apărarea europeană, în special ideea de cooperare mai strânsă pe bază bilaterală și multilaterală și a subliniat că avem nevoie de o mai mare integrare în sistemul de apărare europeană, luând în considerare mediul actual de securitate.

Acesta a afirmat *"apărarea europeană este un subiect diferit de acum 10 ani. Astăzi este o necesitate și nu are nimic de-a face cu administrația Trump. Este destul de evident că SUA nu dorește să joace rolul de garant și este corect. Totusi, până în prezent nivelul angajamentului administrației Trump rămâne neclar."* În opinia sa, Europa a făcut deja acest lucru prin Strategia Globală din 2016. Totodată, acesta și-a exprimat nedumerirea cu privire la construcția apărării europene: *"Sunt puțin nedumerit când aud Uniunea Europeană de Apărare, care este un cuvânt adesea folosit în Berlin. Folosirea uniunii înseamnă integrare completă. Apărarea europeană de securitate nu poate fi construită de sus în jos, ci de jos în sus."*

Din punct de vedere logistic, acesta a anunțat că anumite părți ale militarilor din România vor fi integrate în trupele germane. Referitor la momentul 2019, acesta a afirmat că vom avea ocazia excelentă în 2019 de a lucra la dosarul de apărare și vom fi în poziția unică de a avansa cooperarea EU-NATO.

Moderatorul **Raluca Bârzu**, expert afiliat Europuls consideră că România are o poziție strategică și, în acest sens, are potențialul de a juca un rol cheie în modelarea politicii de apărare europene datorită proximității sale față de Rusia și orientării pro-vest a guvernului său. Europuls consideră că nivelul de interoperabilitate ar trebui să crească.

Mircea Geoană, Președinte Institutul Aspen România, a declarat că decizia României de a cheltui 2% pentru apărare i se pare solidă. El a subliniat că, datorită parteneriatului strategic cu SUA, va trebui să facem o alegere între SUA și Europa, și nu va fi ușor. A mai adăugat că vom avea un divorț foarte urât cu Marea Britanie, iar acest lucru va determina o serie de consecințe.

BENEFICIILE ACORDULUI ECONOMIC ȘI COMERCIAL CUPRINZĂTOR (CETA) PENTRU ECONOMIA ROMÂNIEI

E.S. Kevin Hamilton, Ambasador, Ambasada Canadei în România, Bulgaria și Moldova

> *"For Romania, the immediate and notable impact of CETA will be to remove tariffs for all goods and services currently exported to Canada. (...) Romanian SMEs are export-oriented, accounting for up to 87% of the total number of Romanian exporters. Thus, SMEs will benefit fully from CETA's benefits."*

În cadrul atelierului **"Beneficiile Acordului Economic și Comercial Cuprinzător (CETA) pentru economia României"** organizat în parteneriat cu **Ambasadei Canadei și Camera de Comerț și Industrie a României**, s-a discutat despre impactul CETA asupra sectorului privat și asupra cetățenilor din România, în contextul ratificării acordului de către Parlamentul European pe 15 februarie 2017.

Ambasadorul Canadei pentru Uniunea Europeană, **E.S. dl. Daniel Costello** a realizat în deschiderea evenimentului o descriere a etapelor care au dus la implementarea CETA:

"A fost un drum lung și un proces sinuos de urmat, cu peste 50 de ani de evaluare a impactului și implementarea mandatelor. (...) Liberalizarea comerțului prin tratate multilaterale reprezintă singura opțiune înaintea CETA, dar deoarece WTO a început să întâmpine dificultăți, toți au ajuns să întocmească tratate bilaterale. În momentul în care criza financiară din 2008 a lovit SUA și întreaga lume, Canada a realizat că trebuie să diversifice." Acesta a adăugat că au apărut numeroase obstacole și dificultăți în definitivarea acordului CETA deoarece oameni au început să se familiarizeze cu dispozițiile TTIP și să analizeze CETA din umbra acestui tratat. În lumina acestor evenimente, Canada a rescris capitolul de investiții și a creat un document legal și obligatoriu privind modul în care părțile interpretează principalele prevederi ale CETA.

Cât privește beneficiile concrete, domnul Costello a enumerat următoarele: extinderea tranzacțiilor comerciale, crearea de noi locuri de muncă, dezvoltarea economiei, deschiderea achizițiilor publice și nu numai. Acesta a adăugat că, spre deosebire de alte tratate comerciale, CETA are capitole explicite privind dezvoltarea durabilă care încurajează responsabilitatea socială corporativă și creșterea forței de muncă. Întrebat despre rolul guvernului, el a subliniat că *"acordurile aduc bunăstare, dar nu o și distribuie. Guvernele au acest rol de a o distribui prin impozite și cheltuieli sociale."*

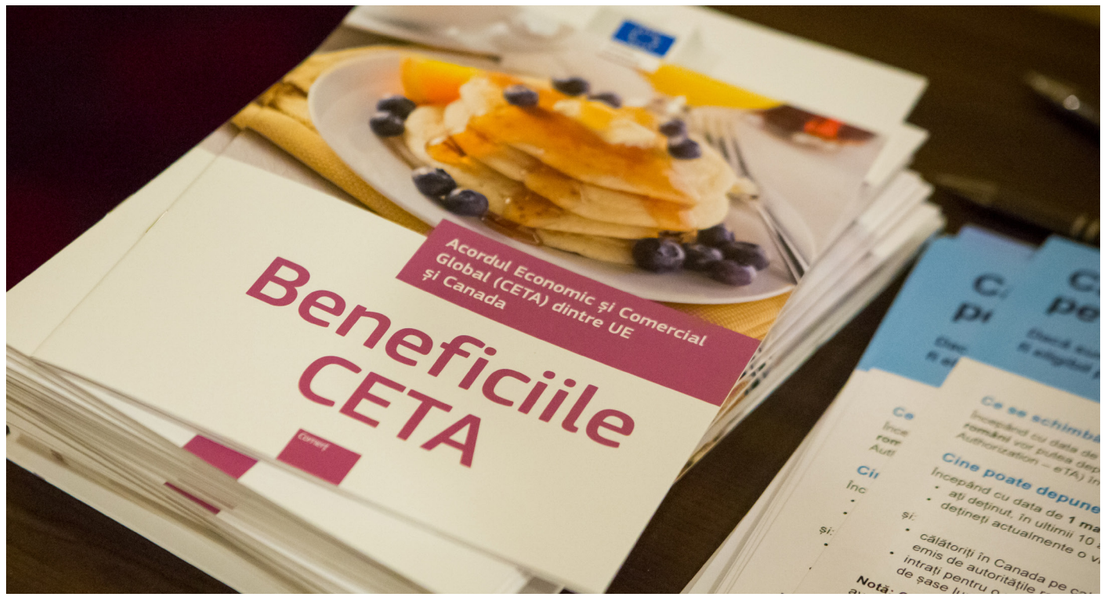
E.S. dl. Kevin Hamilton, Ambasadorul Canadei în România, Bulgaria și Republica Moldovei, a vorbit despre importanța acordului CETA și implicațiile acestuia: *"Pentru România, impactul imediat notabil al CETA, va fi eliminarea tarifelor pentru toate bunurile și serviciile exportate în prezent în Canada. (...) IMM-urile*

din România sunt orientate către exporturi, constituind 87% din numărul total de exportatori români. Astfel, prin reducerea barierelor tarifare, eliminarea tarifelor și simplificarea procedurilor vamale, IMM-urile vor beneficia pe deplin de avantajele CETA. Firmele mai mici vor putea concura mai ușor împotriva companiilor mari și vor putea vinde aceleași produse sau unele similare pe ambele piețe. Acordul va deschide piața canadiană către companiile și profesioniștii români, asigurând o mobilitate ridicată de capital și personal, iar piața românească va deveni și mai atractivă pentru companiile canadiene din domeniul IT&C și din sectorul de servicii. Acesta a subliniat că în cele din urmă, România are un câștig relativ mai mare în legătură cu CETA față de alte țări,din moment ce România abia acum își dezvoltă capacitățile de infrastructură, economie, creștere și negociere."

Consilierul pe afaceri externe al președintelui CCIR (Camera de Comerț și Industrie a României), **E.S. dl. Lazăr Comănescu** a prezentat CETA ca pe un motor de forță care are capacitatea de a pune presiuni asupra UE de a acționa în unitate și ca principal contribuitor la revigorarea liberalizării comerțului internațional prin eliminarea protecționismului comercial. În ceea ce privește beneficiile tratatului CETA pentru companiile românești, el a subliniat că vor fi eliminate mai întâi barierele tarifare, în special pentru echipamentul naval, România fiind al treilea exportator cel mai mare al acestor produse în Canada. La fel ca în cazul echipamentelor navale, România va beneficia de reducerea a 25% din barierele tarifare pentru produsele agricole. El a adăugat că datorită implementării CETA, au fost stabilite certificatele de conformitate care pentru IMM-urile au însemnat eliminarea verificării în două etape. În cele din urmă, el a subliniat că acest tratat va avea un efect pozitiv asupra circulației libere a persoanelor, tradusă prin recunoașterea reciprocă a calificărilor și fluxul liber al experților români care trebuie să însoțească mărfurile.

Lucian Cernat, economist-șef în cadrul Direcției Generale de Comerț, Comisia Europeană, a subliniat că, în ceea ce privește exporturile europene către Canada, România se află pe locul 6 în UE. CETA incurajează eliminarea taxelor la 99% din toate liniile tarifare, din care 98% vor fi deja eliminate la intrarea în vigoare. Cu toate acestea, *"trebuie să aducem aceste schimburi comerciale la un nou nivel și să ne concentrăm mai mult pe serviciile comerciale online și digitale, deoarece este un domeniu care nu primește atenția necesară și are o mare capacitate de a atrage resurse financiare semnificative"*, a adăugat el.

Întrebat despre situația ipotetică în care CETA ar fi fost în vigoare la momentul Roșia Montană și Gabriel Resources, **H.E. Hamilton** a declarat că *"Tehnologiile au făcut un progres incredibil. O mulțime de exploatări de aur se vor întâmpla oricum fără a folosi cianură. Nu ne implicăm în disputa lui Gabriel Resources, este vorba despre disputa lor. Înțelegem că valoarea istorică și arheologică a sitului din Roșia Montană este importantă pentru cetățeni și vom respecta acest lucru"*. **H.E. Costello** a declarat că acesta este motivul pentru care a fost creat un tribunal permanent care tratează aceste probleme.

VIITORUL DESIGNULUI URBAN: POLITICI, IDEI ȘI PROIECTE

Atelierul 'Viitorul designului urban: politici, idei și proiecte' a fost organizat cu sprijinul Ambasadei Olandei în România și Urbanize Hub.

Viața în mediul urban este într-o continuă schimbare. Ținând cont de importanța dezvoltării urbane și de impactul pe care aceasta îl are asupra unui număr atât de mare al populației, Agenda Urbană s-a transformat în ultimii ani într-o temă de foarte mare interes atât pentru politicieni, cât și pentru industrie și cetățeni. Spre deosebire de celelalte priorități UE, Agenda Urbană este un concept complex care cuprinde multe aspecte importante ale societății: economicul, mediul, socialul, teritorialul și culturalul.

În 2016 **miniștrii** europeni au pus bazele Agendei Urbane UE - o abordare coordonată care să adreseze provocările actuale și viitoare ale zonei urbane prin reducerea fragmentării și intensificarea cooperării și a schimbului de bune practici între actorii cheie (la nivel european, național, regional, local, business, ONGuri și societate).

Ediția din acest an a Forumului Eurosfat a creat o platformă ideală pentru avansarea discuțiilor și conturarea prioritățiilor Agendei Urbane, în vederea dezvoltării unei strategii post Președinției române a Consiliului UE din 2019, cu o viziune ce depășește ambițiile UE pentru 2020.

Intervenția video a lui **Derek Vaughan**, Europarlamentar si parte din Comisia pentru Dezvoltare Regională a Parlamentului Europeana, s-a axat pe prezentarea eforturilor europene în ceea ce privește dezvoltarea urbana. Astfel Vaughan a subliniat pe de-o parte acțiunile desfășurate la nivelul UE în urma politicilor de coeziune 2014-2020 și alocările către orașe. Președinția Olandeză a Consiliului UE din 2016 a fost una foarte importantă pentru domeniul urban, ducând la semnarea Pactului de la Amsterdam și a angajamentelor tarilor membre în vederea dezvoltării zonelor urbane. Vaughan a atras atenția de asemenea asupra discrepanțelor dintre Est și Vest în ceea ce privește fondurile alocate și atenția acordată, subliniind faptul că Parlamentul European încearcă să reducă din decalaj. În ceea ce privește perioada post 2020, Vaughan s-a referit mai cu seama la impactul Brexit-ului asupra fondurilor și eforturile, care se vor reduce semnificativ odată cu ieșirea Marii Britanii din UE.

Marcel Ionescu Heroiu, expert în dezvoltare urbană la Banca Mondială a subliniat că *"Dezbaterea pe politica urbană în România nu există. Zonele urbane dezvoltate generează 90% din veniturile companiilor din România, iar dacă acestea au probleme, bugetul țării are probleme. În România avem orașele cu creșterea cea mai mare din UE, din păcate nu știm să profităm".*

10 ANI DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI: ROMÂNIA - DE LA "COPIL PROBLEMĂ" LA "TREND-SETTER"?

Elena Calistru, Președinte Funky Citizens

> *"Este vorba de o acceptare socială și o discuție modestă la nivel participativ dintr-un singur motiv: cetățenii nu sunt proști. În toate domeniile în care cineva va dori să impună de sus o politică publică ce nu este în conformitate cu legea, atunci cetățenii se vor implica și își vor face vocea auzită"*

Cornelia Abel, Coordonator Regional Europa de Sud-Est, Transparency International Berlin

> *"Recovery is very important, why would you imprison someone if you do not recover your losses? I took part in a discussion in Germany last year and I must say that we struggle with in Germany as well."*

Condiționată să mențină o luptă constantă împotriva corupției, România, la 10 ani de la aderarea la Uniunea Europeană, a ajuns departe în eforturile sale. Desigur, drumul nu a fost ușor, iar destinația încă nu e atinsă. Astfel, dezbaterea de anul acesta a pornit de la trei afirmații cu privire la evoluția lupei împotriva coruptei: monitorizarea corupției post-aderare a fost necesară și utilă; reformarea administrației publice și crearea unui mediu instituțional solid ar fi trebuit să reprezinte o prioritate pentru România imediat după aderare; societatea civilă este un actor puternic în lupta împotriva corupției.

Dezbaterea s-a desfășurat sub forma unei întrebări adresate fiecărui invitat, iar întrebările cheie au fost următoarele: care sunt principalele lecții pe care România, dar și Uniunea le poate învăța după 10 ani de monitorizare a eforturilor anti-corupție? A fost Mecanismul de Cooperare și Verificare eficient? Care este rolul presei și al societății civile în lupta împotriva corupției? Poate fi România trend-setter pentru țările din regiune și care sunt cele mai bune practici care ar putea fi exportate?

Stephan Meuser, reprezentant al Fundației Friedrich Ebert, a deschis atelierul prin prezentarea protestelor anticorupție din ianuarie-februarie 2017 ce au avut loc în marile orașe din România, oferind în același timp o perspectivă neutră a faptelor, văzute prin ochii unui cetățean de naționalitate germană.

În continuarea acestuia, **Mihaela Popa** a prezentat poziția Europuls în calitate de expert afiliat. Europuls consideră că experiența câștigată în acești ani nu ar trebui ignorată și că România își poate transforma acest "defect" într-un avantaj, cum ar fi transferul de expertiză peste frontierele UE sau un rol important în instituirea unui Parchet European. România ar putea profita de momentul preluării președinției Consiliului UE în 2019 pentru a-și redefini imaginea pe plan internațional și promova o țară în care respectarea normelor statului de drept devine practică normală într-o democrație matură.

Victoria Stoiciu, Manager de proiecte Fundația Friedrich Ebert a deschis dezbaterea prin întrebarea:

"Care sunt eforturile întreprinse de Parchetul General în lupta anti-corupție în ultimii 10 ani și provocările pentru următorii 2-3 ani?"

Ovidiu Predescu, Consilier al Procurorului General al României, a realizat o analiză amplă a fenomenului corupției, susținând că în orice stat, corupția este o vulnerabilitate ce apare în foarte multe straturi și niveluri, iar menținerea unui nivel ridicat de corupție are un impact negativ asupra imaginii noastre ca țară. Corupția este foarte mult amplificată și de lipsa de transparență, iar un exemplu dat a fost cel al informării populației pe diverse teme, loc unde România încă se află într-un stadiu incipient. Totodată, acesta a realizat un bilanț al activității DNA în perioada 2013-2015, subliniind că *"Există un progres clar efectuat de instanțele de judecată din România de la an la an, iar acestea își reglează din mers practica judecătorească până vor ajunge la o practică judecătorească unitară."*

Ovidiu Predescu a apreciat că, în lupta anti-corupție, un element foarte important este recuperarea prejudiciului, pe lângă ideile de dreptate, promovare a legii și a eficienței statului de drept. De asemenea, acesta a subliniat faptul că eficiența dovedită a DNA și rezultatele obținute au permis acesteia să exporte expertiză în țări vecine precum Serbia și Ucraina.

Doru Toma, Coordonator de programe Fundația Konrad Adenauer, a adresat o întrebare cu privire la îmbunătățirea relației justiție-media, luând în calcul atacurile din media la adresa magistraților, într-un context în care mass-media joacă un rol important de furnizare de informații din dosarul de anticorupție.

Sidonia Bogdan, jurnalist, a subliniat că tele-justiția e un fenomen cu foarte multe elemente negative. E o parodie a ceea ce înseamnă actul de justiție. Acest fenomen a luat amploare fiindcă satisface interesele unei anumite părți a clasei politice, cea implicată în dosarele penale. E un joc al slăbiciunilor al fiecărui actor implicat. Cu ajutorul unui trust, politicienii afectați discreditează munca DNA. Pe de altă parte, discreditarea unor dosare de corupție nu este un mod profesionist de a-și face meseria în presa.

Îndreptând dezbaterea spre importanța coagulării societății civile, **Elena Calistru**, Președinte Funky Citizens a subliniat că trebuie să se facă o distincție clară între societatea civilă simplă și societatea civilă organizată și a adăugat că societatea civilă a ajutat mai curând în a cârpi unele zone (zona de prevenție menționată de Dl Predescu), iar aceasta cârpeală cumva a ajutat: *"Faptul că ne uităm mai critic la activitatea DNA, la ce înseamnă UE e un lucru bun. Este important să devenim conștienți ca acest prinț călare pe un cal alb (MCV), cel care a venit și ne-a salvat în foarte multe momente, din păcate acum nu mai vine."*

europuls
CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

Doru Toma a adus în discuție tema parchetului European și implementarea acestei instituții, iar **Ovidiu Predescu** a susținut că această idee nu este nouă, încă din 2007 se vorbea despre crearea unui Minister Public European. Nu s-a ajuns la un acord din cauza reticentei anumitor state europene, însă România este în favoarea unui parchet european cu mai multe atribuții și competențe.

Victoria Stoiciu a ridicat problema confiscării extinse și recuperarea bunurilor, susținând că există această opinie că justiția și anti-corupția din România sunt preponderent punitive și nu pun accent pe confiscare și recuperarea bunurilor.

Cornelia Abel, coordonator regional Transparency International Berlin, a declarat că recuperarea este foarte importantă și că nu vede logica închiderii cuiva fără recuperarea pierderilor. Aceasta a adăugat că există pași care trebuie făcuți și este de preferat un tratament punitiv în loc de *"niciun tratament"*, iar odată ce tratamentul punitiv își intră în limitele normale și devine un comportament firesc, atunci trebuie promovate mai mult și pus accentul pe confiscarea și recuperarea bunurilor.

În ceea ce privește întrebarea finală și concluziile dezbaterii în jurul aplicării MCV, ridicarea lui sau continuarea acestuia, **Elena Calistru** susține buna continuare a acestuia: "*Vedem un efect de contagiune foarte puternic, vedem derapaje în garantarea unor drepturi ale minorităților. Pe zona aceasta unde s-au făcut câțiva pași înainte, scopul nu ar trebui sa fie ridicarea MCV-ului, ci acela de a avea un stat cât mai corect și un sistem juridic care să atingă cât mai multe domenii. MCV e un mecanism foarte bun din perspectiva felului în care se derulează pentru că el conectează decidenții de la Bruxelles cu ceea ce se întâmplă în statele membre."* Jurnalista **Sidonia Bogdan** susține că MCV e un instrument bun, dar și naiv, deoarece nu cuprinde noțiuni de nuanță și nu tratează toate interpretările ce ocolesc justiția, clasificându-l drept un instrument suficient, dar nu complet.

"ENERGIE CURATĂ PENTRU TOȚI EUROPENII": CUM INFLUENȚEAZĂ UE POLITICILE ENERGETICE ALE STATELOR MEMBRE ȘI CARE SUNT BENEFICIILE PENTRU CLIENTUL FINAL"

Alessio Menegazzo, Director Sustenabilitate și Afaceri Instituționale, Enel România:

> *"Una dintre soluțiile principale pentru a îmbunătăți situația sistemului energetic este de a aplica reglementări favorabile investițiilor, de a avea o viziune despre viitor și o abordare prietenoasă față de digitalizare. Acestea nu trebuie sa fie percepute ca niște costuri în povara consumatorului final."*

Alexandru Maximescu, Director Afaceri publice, OMV Petrom

> *"România este într-o situație foarte favorabilă față de alte state. Are un mix energetic foarte echilibrat, iar această tranziție ar trebui gestionată cu echilibru, fără extreme. Gazul este combustibilul ideal care să ajute aceasta tranziție."*

Atelierul s-a concentrat pe implicațiile noii legislații UE în domeniul energetic pentru statele membre în următorii ani, modul în care se va adapta sectorul energetic românesc și în ce măsură noua Strategie Energetică va urmări liniile pachetului UE. Situația consumatorului vulnerabil în România a fost un subiect principal al dezbaterii, participanții discutând deficiențele de definire a acestuia și investigând cele mai bune metode de adresare a acestei condiții.

Magdalena-Andreea Străchinescu-Olteanu, Șef Unitate în cadrul Direcției Generale pentru Energie, Comisia Europeană, a prezentat succint prevederile propuse de Comisia Europeană prin pachetul "Energie curată pentru toți europenii": decarbonizarea și creșterea eficienței energetice, formularea politicilor energetice cu o atenție sporită pentru consumator și încurajarea acestuia să devină și producător, remodelarea pieței de energie pentru a ajuta participanții să gestioneze mai bine riscurile, etc. Cât privește consumatorul vulnerabil, aceasta a apreciat că situația este diferită de la o țară la alta, în funcție de prețul energiei și nivelul veniturilor. Deși consumatorul vulnerabil apare în directivele Comisiei, aceasta a adăugat că Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, companiile din energie și Guvernul României sunt principalii actori prin a căror colaborare vor putea fi identificate cele mai bune soluții de reducere a vulnerabilității consumatorilor.

Corneliu Bodea, Președintele Centrului Român al Energiei, a declarat că în România circa 40% din populație se află în situația de sărăcie energetică. Acesta a subliniat faptul că nu există o definiție clară a sărăciei energetice în legislația română, doar una a consumatorului vulnerabil este inclusă în legea 196/2016 (urmând să intre în vigoare în 2018) – discutabilă, însă, și cu un potențial impact negativ semnificativ. Acesta a adăugat că strategia românească pentru încălzirea locuințelor ar trebui să fie clarificată cu privire la sistemele de încălzire centralizate: *"cum vom reuși să încălzim peste 100.000 de apartamente având în vedere că rețeaua de gaz nu va permite instalarea a peste 160.000 de centrale?"*

Alexandru Maximescu, Director Afaceri Publice, OMV Petrom, a declarat că industria de upstream din România poate juca un rol regional important și poate să contribuie nu numai prin tradiție și know-how, dar și prin generare de plus valoare de creștere a PIB-ului. Acesta a mai adăugat faptul că *"avem investitori care vor sa investească în extracția de gaz natural. Fără alte subvenții credem că pe următoarele 2, 3 decenii România poate să beneficieze de acest combustibil curând în ceea ce privește gazul natural suntem în curs de a cupla România cu statele vecine, iar Comisia Europeană joacă un rol determinant aici deoarece s-a reușit obținerea unei finanțări europene foarte importante pentru transportatorul de gaze naturale în România. Interconectarea va da flexibilitate și o șansă industriei de upstream pentru a juca un rol regional cu siguranță, iar din punct de vedere geopolitic, România va putea deveni un furnizor de securitate în regiune în următorii ani."* Acesta a concluzionat că România se află într-o situație foarte favorabilă față de alte state deoarece are un mix energetic foarte echilibrat.

Alessio Menegazzo, Director Sustenabilitate și Afaceri Instituționale, Enel România, consideră că reducerea vulnerabilității consumatorilor este posibilă prin coordonare interinstituțională pentru găsirea celor mai bune soluții. Politicile trebuie să faciliteze introducerea unor măsuri integrate de abordare structurală a sărăciei energetice, bazate pe studii actualizate, și distribuirea clară a sarcinilor între instituțiile statului. Exemple concrete includ: creșterea gradului de digitalizare (de exemplu prin implementarea contorizării inteligente, o mai bună înțelegere a modului în care energia este consumată și adaptarea acestuia la nevoile consumatorilor, etc.) ca pilon principal al combaterii sărăciei energetice relaxarea condițiilor necesare pentru contractarea serviciilor de furnizare a energiei și acordarea unei forme de act de proprietate persoanelor aflate în situații problematice; utilizarea inovațiilor tehnice, economice și sociale ca instrumente de reducere a sărăciei energetice și combatere a vulnerabilității consumatorilor. *"În România trebuie să existe o coordonare și o viziune comună asupra acestei probleme. Aici ar trebui implicate instituțiile. Conceptul de consumator aduce cu sine o schimbare nu numai tehnologică, dar și de cum înțelegem economia. Deși este o problemă în întreaga Europă, România se confruntă cu cea mai îngrijorătoare rată de cetățeni în situație de vulnerabilitate energetică, adică aproximativ 40% din populație. Referitor la consumatorul vulnerabil, definiția acestuia în România nu este bine înțeleasă."*

PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN PRIN EDUCAȚIE

> *"Not sure that we need more legal instruments. It is more a matter of looking at very early causes of gender inequality (gender roles of men and women). In textbooks women are portrayed in very static positions, while men are shown very active in leadership positions, which create very high expectations for men."* (**Ligia Deca**)

> *"Dacă gândești pe termen de un an, plantează o sămânță, pentru zece ani plantează un copac, pentru 100 de ani educă oamenii".* (**Confucius**)

Atelierul a debutat cu dezbaterea subiectului educației în materie de drepturile omului în școli. În acest sens, a fost subliniat faptul că stereotipurile de gen fac parte integrantă din sistemul de educație din România încă din primii ani de viață ai copilului. Imaginile femeilor în poziții statice, pasive, și cele ale bărbaților ilustrați în mod activ în poziții de leadership, crează un dezechilibru privind așteptările mari din partea băieților, pe de o parte, și o încredere în sine și așteptări scăzute din partea fetelor, de cealaltă parte. Ambasadorul Suediei în România, **Anneli Lindahl Kenny**, a exemplificat prin faptul că, în Suedia, există o politică bine definită în materie de educație privind egalitatea de gen, prin care profesorii acordă o deosebită atenție descurajării rolurilor stereotipic, o practică ce s-a demonstrat benefică în dezvoltarea viitoare a copiilor și a societății.

Problema ratei ridicate de violență domestică, o consecință a educației foarte limitate a drepturilor omului în școlile din România, a fost, de asemenea, ridicată. Invitații au concluzionat faptul că acest subiect este unul încă tabu în România, în ciuda faptului că este un fenomen răspândit în toată țara. Aceștia au arătat că metodele educative utilizate până acum pentru a reduce acest fenomen sunt de neacceptat și cu totul disproporționate față de nevoile reale și că *"nu poți educa oamenii din ghetou cu fluturași de campanii"* (**Valeriu Nicolae**, Activist pentru Drepturile Omului).

Cât privește o posibilă nevoie de sporire a reglementărilor, s-a convenit asupra faptului că, în România, problema nu constă în calitatea sau numărul normelor juridice adoptate în acest sens, ci în faptul că măsurile luate până acum, atât cele formale cât și cele informale, nu țin cont de sursele inegalității de gen, ca de exemplu stereotipurile timpurii.

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, a adoptat și transpus toate reglementările necesare pentru a asigura o politică adecvată a egalității de gen, mai mult, s-a numărat printre primele state care a ratificat Convenția de la Istanbul. Prin urmare, problema nu o reprezintă lipsa cadrului legal, ci lipsa responsabilității și atenției îndreptate spre această problematică, necesare pentru o abordare și o acțiune corecte.

În ciuda acestor neajunsuri, ar trebui să privim dimensiunea egalității de gen ca fiind piatra de temelie a unei societăți sănătoase, în care uniformitatea drepturilor în ordinea noastră mentală creează condițiile necesare spre asigurarea calității vieții sociale și economice pentru fiecare bărbat sau femeie. Fiecare obiectiv stabilit în această direcție presupune acțiuni eficiente, dedicare și răbdare, așa cum a exprimat și Confucius *"dacă gândești pe termen de un an, plantează o sămânță, pentru zece ani plantează un copac, pentru 100 de ani educă oamenii"*.

TREIZECI DE ANI DE ERASMUS: CONTURAREA UNEI IDENTITĂȚI EUROPENE

Frans Timmermans, **vicepreședintele UE**

> *"Europa este făcută de om și poate fi foarte ușor distrusă. Forțele care doresc să o distrugă sunt mult mai determinate decât cele care doresc să o mențină unită. Nu luați UE și libertatea pe care v-o oferă de bune. Este rolul tinerilor europeni de a lupta pentru ea. Dorim ca ei sa devină mult mai implicați în acest proces."*

Anul 2017 marchează un moment important în parcursul european al României, și anume sărbătorirea a 10 ani de la aderarea la UE. Pe plan european, UE celebrează propriul său parcurs european la 30 de ani de la instituirea programului Erasmus. Acesta a fost gândit să faciliteze schimbul internațional de studenți la nivelul Uniunii Europene și se bazează pe *"mobilitatea transnațională"*, o aplicare extrem de concretă și eficientă a unuia dintre drepturile principale garantate cetățenilor UE: libera circulație a persoanelor.

În contextul crizei socio-identitare actuale în rândul cetățenilor europeni, ideea acestui atelier a fost de a reuni ambasadori Erasmus (foști studenți Erasmus), dar și susținători ai ideii și identității europene prin activitățile pe care le întreprind, pentru a dezbate viziunea acestora cu privire la câteva aspecte și pornind de la două citate celebre: *'We have Europe. Now we need Europeans", "Europe is a thought that needs to become a feeling"*.

Pentru început, am definit generația Erasmus ca acel grup de cetățeni care după tratatul de la Maastricht au beneficiat într-un fel sau altul de oportunitățile oferite de UE: libera circulație, diploma dublă, programele europene și moneda comună. Vorbitorii au ținut să adauge că generația Erasmus sunt acei primi născuți cu cetățenia europeană care nu au cunoscut

ziduri, care la rândul lor își propun să construiască punți de legătură mai degrabă decât ziduri și care pot contracara individualismul și protecționismul exacerbat, tradus prin populism în zilele noastre.

În continuare, participanții au răspuns la câteva întrebări cu privire la identitatea europeană și impactul programului Erasmus: cum i-a ajutat acest program să își definească identitatea europeană și apartenența la comunitatea europeană? Ce înseamnă să fii ambasador Erasmus și care a fost experiența lor în calitate de student Erasmus? Ne naștem europeni sau devenim pe parcurs? Care este rolul pe care îl joacă tinerii într-o Europă în criză?.

Cristian Pîrvulescu, decan al Facultății de Științe Politice din cadrul SNSPA, a subliniat într-o discuție despre rolul pe care îl joacă statele și sistemele educaționale europene în formarea de cetățeni europeni faptul că acestea doar educă cetățenii, pe când doar elitele au fost pregătite în a fi europene. De aceea, nici măcar în zilele noastre nu există o înțelegere și cunoaștere deplină a Europei. Acesta a adăugat faptul că trebuie schimbate radical programele existente astfel încât celelalte națiuni europene să nu mai fie prezentate drept dușmani, iar UE să devină subiectul principal de studiu prin repetarea informațiilor relevante despre aceasta. Nu în ultimul rând, acesta a adăugat că trebuie să ținem cont că statul este o construcție, nu este o emoție, iar oamenii aderă doar emoțional la stat. Europa este suma tuturor emoțiilor create între europeni prin programe ca Erasmus: *"Europa are nevoie de europeni care să adere la ideea europeană și să o susțină, mai ales în contextul politic actual."*

Acesta a concluzionat că Europa are nevoie de trei elemente în contextul actual pentru a se repune pe picioare: *"un proiect politic asumat și abilitatea de a lua decizii politice, mobilizarea cetățenilor printr-un discurs entuziasmat despre Europa și crearea unei economii funcționale la nivel european"*.

Simona Bișboacă, inventator, a ținut să menționeze că *"cetățenia nu ne face neapărat europeni, ci prin cultură și tradiție devenim europeni"*. **Vlad Mixich**, expert în politici de sănătate a adăugat că *"limba, mai presus de toate, este acel lucru comun care ne unește. Iar dacă nu există comunicare, nu există nici conexiune"*.

Intervențiile celorlalți vorbitori s-au axat pe oportunitățile și modul în care programul Erasmus le-a schimbat viața în bine din punct de vedere profesional și personal, printre care se numără libertatea de a alege și de a se forma într-un cadru european.

POPULISMUL ÎN EUROPA: EVALUAREA PREJUDICIULUI ADUS DEMOCRAȚIEI ȘI SOCIETĂȚII CIVILE

Participanții la discuție au încercat să definească populismul și să prezinte elementele constitutive ale acestuia. S-a observat că populismul este îmbrățișat de unele guverne pentru a-și spori puterea și pentru a crea o mentalitate de *"noi împotriva celorlalți"* în direcția susținerii de regimuri politice denumite *"democrații iliberale"*. De asemenea, populismul se manifestă împotriva pluralismului, iar acest fapt explică tendința de a ataca și de elimina oponenții.

Populismul face adesea referințe la trecut în mod subiectiv și idealizat (de exemplu *"Make America Great Again"*), profitând de lipsa cunoștințelor și a percepțiilor greșite asupra istoriei în rândul electoratului său. Birocrația (precum cea europeană), deși permite autonomia și responsabilitatea la nivel local, hrănește în fapt populismul. Este necesar ca cetățenilor să li se ofere accesul la luarea deciziilor prin formule de democrație participativă pentru ca aceștia să nu cadă în capcana populismului.

Mark Weitzman, Director Afaceri Guvernamentale, Centrul Simon Wiesenthal, SUA a făcut o scurtă incursiune în istoria populismului în America, observând că acesta a fost o constantă a vieții politicii americane, intensificându-se în mod regulat în anumite momente ale istoriei Statelor Unite. În același timp, populismul nu a devenit niciodată o forță politică cheie în SUA. Dimpotrivă, din confruntarea cu acesta democrația americană a ieșit întotdeauna mai puternică.

Ivan Novosel, Director programe, Human Rights House Zagreb, Croația, a oferit o perspectivă mai degrabă optimistă asupra populismului în Europa (cu accent pe Europa Centrală și de Est). În opinia sa, populismul este un fenomen trecător, o paranteză în istoria politică a Europei și va trece simultan cu ciclurile corespondente ale istoriei. După ce acesta va începe să pălească va oferi șansa țărilor est europene de a reconstrui societăți democratice mai puternice, cu condiția ca democrațiile occidentale să reziste la rândul său în fața ascensiunii populismului.

Profesorul **Gabriel Bădescu, Centrul pentru Studiul Democrației, România**, a venit cu o poziție mai rezervată, aproape pesimistă. Potrivit acestuia, cercetările sociologice indică faptul că populismul nu este un fenomen trecător, că acesta are de fapt o bază electorală persistentă și că se nutrește din crizele pe diferite paliere prin care trece întreaga lume.

După ce a făcut o scurtă prezentare a conceptului de democrație iliberală și a paradoxurilor acesteia din Ungaria, **Iulius Rostas,** profesor la Universitatea Central Europeană (CEU), alături de ceilalți vorbitori, a accentuat rolul educației civice și a implicării constante a cetățenilor, o cheie a susținerii democrației liberale.

PUTIN FOREVER?

Kirill Nenashev, Regizor și scenarist, autor al documentarului "Putin Forever?"

Dincolo de dezbateri și seminarii, **Europuls** aduce în fiecare an la Eurosfat câte un eveniment inedit, un moment cultural legat de una sau mai multe dintre temele atelierelor Eurosfat. Astfel, la finalul unei zi lungi și încărcate cu dezbateri substanțiale, publicul se poate relaxa urmărind un film sau o reprezentație care are totuși relevanță pentru Eurosfat.

În 2017 Eurosfat a găzduit proiecția filmului *"Putin Forever?"* care documentează protestele anti-Putin din Moscova anilor 2012-2014.

Creșterea populismului în Europa, situația de securitate din est, independența energetică a UE, relațiile tensionate internaționale, toate pot fi legate de o singură persoană - Vladimir Putin. Guvernând Federația Rusă de 17 ani, acesta și-a pus amprenta asupra unei ere din istoria lumii. Însă trebuie să ne întrebăm pentru cât timp? Mai este o șansă pentru democrație în Rusia, sau Vladimir Putin va dăinui, așa cum se întreabă documentarul lui **Kirill Nenashev,** *"pentru totdeauna?"*

Proiecția documentarului a emoționat, dar și informat audiența. La sfârșit a avut loc o discuție aprinsă împreună cu regizorul pe baza filmului "Putin Forever" despre ce s-a întâmplat și se întâmplă în Rusia, dar și despre cum România poate învăța lecții utile în lupta sa pentru democrație. Kiril Nenashev și-a exprimat speranța că Rusia poate totuși face pasul către democrație dar și rezerva față de momentul când așa ceva va fi posibil.

europuls
CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ

www.europuls.ro */europuls* *@Europuls*

EUROPULS - CENTRUL DE EXPERTIZĂ EUROPEANĂ, inițiatorul forumului EUROSFAT, este o organizație non-guvernamentală înființată în anul 2010 la Bruxelles de un grup de experți români în afaceri europene. Scopul Europuls este de a promova procesul de integrare europeană în România, dar și de a contribui la dezvoltarea unui spațiu public european. Europuls urmărește să încurajeze dezbaterile publice pe teme europene prin articole și studii, precum și prin organizarea de dezbateri, ateliere de lucru și conferințe, printre participanții la aceste evenimente numărându-se comisari europeni, europarlamentari români și străini, lideri politici, reprezentanți ai societății civile, experți și jurnaliști.

ECHIPA EUROPULS

LAURA ANA - RALUCA BÂRZU - EVA CHITUL - BOGDAN DELEANU
ADELA DUMBRĂVAN - TANA FOARFĂ - IULIA GHIȚĂ - ELENA GOZUN
RAMONA IANUȘ - ALIN MITUȚA - MIHAELA POPA - ALINA POPESCU
GABRIEL TRĂISTARU - LAURA VIȘAN

eurosfat

FORUMUL ANUAL DE DEZBATERI EUROPENE

europuls

Eveniment realizat cu sprijinul și sub patronajul Parlamentului European,
al Comisiei Europene și al Președinției Malteze a Consiliului Uniunii Europene.

Parlamentul European

Comisia Europeană

MALTA EU2017

PARTENERI

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Kingdom of the Netherlands

Austrian Embassy Bucharest

EMBASSY OF SWEDEN
Bucharest

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE ROMÂNIA

Konrad Adenauer Stiftung
Programul Statul de Drept Europa de Sud-Est

FRIEDRICH EBERT STIFTUNG

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

FONDUL ONG

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

CENTRUL ROMÂN DE POLITICI EUROPENE
CRPE
DEBATING EUROPE PROVIDING EXPERTISE

INSTITUTUL ASPEN ROMÂNIA

hub

enel

OMV Petrom

Pfizer

RO IESN
INTERNATIONAL EXCHANGE ERASMUS STUDENT NETWORK

ASSPUB
Asociația Studenților în Științe Politice Universitatea din București

geyc
A way for a better you!
A member of prisma European network

SMART EVERYTHING EVERYWHERE

ACTEDO
Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului

Voluntari pentru Idei și Proiecte
vip

zelistmonitor
The social media expert

caleaeuropeana.ro
Your Media Connection to European Union

Mai multe informații despre EUROSFAT pe
www.eurosfat.ro

Mai multe informații despre
EUROPULS – Centrul de Expertiză Europeană pe
www.europuls.ro